

prvého odstavce § 20 tisk. zák. (odstavec druhý, který odůvodnění odvolacího soudu také uvádí, nepřichází vůbec v úvahu), zejména na mylném právním výkladu pojmu »výnosů úřadem k tomu konci zaslaných, aby v obecnou známost byly uvedeny«. Odvolací soud obmezuje se na tvrzení, že se nejedná o výnos úřadu, aniž to blíže odůvodnil a uvedl, co pod »výnosem úřadu« vyrozumívá. Patrně asi přiklonil se k vývodům odvolání, které chtějí pod tento pojem zařaditi toliko projevy nařizovací moci úřední, týkající se celého obvodu působnosti dotčeného úřadu. Toto vytčení pojmu »úředního výnosu« je však příliš úzké; výnosem ve smyslu 1. odst. § 20 tisk. zákona dlužno rozuměti každý písemný projev úřadu vydaný v mezích jeho oprávnění a působnosti, ať již něco nařizuje, upravuje, vyhlašuje nebo sděluje. Tomuto výkladu nasvědčuje jednak historický vývoj tohoto zákonného ustanovení, jemuž byl vzorem francouzský zákon z 9. září 1835 (§ 18), podle něhož se vztahovala povinnost časopisu uveřejniti »les documents officiels, relation authentiques, renseignements et rectifications« (srov. Liszt, Lehrbuch des öst. Pressrechts str. 141 pozn. 2), jednak okolnost, že § 21 tisk. zák. mluví se vztahem k § 20 t. z. o »Aufsatz« a § 22 odst. 1 rovněž se vztahem k § 20 o »Schriftstücke«, kteréžto oba výrazy v českém textu zní: »písemnosti«.

Že v tomto konkrétním případě jde o úřední projev veřejného úřadu, není zajisté žádné pochybnosti; stejně nelze vzhledem k ustanovení § 42 odst. 6 zákona z 21. prosince 1923 čís. 268 sb. z. a n. (o dani z obratu a dani přepychové), podle něhož je finanční správa oprávněna uveřejniti trestní nález nebo rozsudek pro přestupky § 41 téhož zákona na útraty pachatelovy, pochybovati o tom, že finanční správa zastoupená berní správou v Hradci Králové byla oprávněna požadovati uveřejnění v časopisech arci proti úhradě obvyčejné ceny insertů (§ 20, odst. 1 tisk. zák.), že tedy požadujíc uveřejnění v časopise »N. S.« — o němž nebylo popřeno, že je časopisem přijímajícím inseráty — jednala v mezích svého zákonného oprávnění.

Bylo proto o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona podle §§ 33, 479 a 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4941.

Ak bola vedľajšia otázka právom položená, odpovedajú na ňu porotcovia, jestli odpovedali kladne na otázku hlavnú, ku ktorej sa vedľajšia otázka poží.

Mylné poučenie porotcov v osnove otázok o tom, kedy treba odpovedať na vedľajšiu otázku, je dôvodom zmätku podľa § 29, čís. 4 por. nov.

(Rozh. zo dňa 6. marca 1934, Zm III 48/34.)

Poškodený O. I. bol napadnutý troma spolupáchateľmi a udretý do hlavy jeden raz motykou a dva razy sekerou. Dve z týchto troch rán boli smrteľné. Páchatelia boli obžalovaní pre zločin úmyselného zabitia človeka podľa §§ 70, 279 tr. zák. Porotcovia odpovedali vo všetkých troch skupinách otázok na hlavné skutkové a právne otázky kladne. Na vedľajšie otázky, či obžalovaní pojali úmysel usmrtiť poškode-

ného vo veľkom rozčulení a či obžalovaný J. K. spáchal čin v oprávnenej obrane alebo v omluviteľnom prekročení oprávnenej obrany, porotcovia neodpovedali, lebo boli poučení, že o týchto otázkach majú hlasovať len vtedy, keď dali na prvú hlavnú skutkovú otázku aspoň 5 hlasmi zápornú odpoveď. P o r o t n ý s ú d odsúdil všetkých obžalovaných podľa obžaloby.

N a j v y š š í s ú d zrušil z dôvodov zmätočnosti podľa § 29, čís. 4 a 6 por. nov. rozsudok porotného súdu v celom rozsahu aj s výrokom porotcov a vrátil vec porotnému súdu k novému prejednaniu a rozhodnutiu.

Z d ô v o d o v:

Porotcom boli dané v každej skupine hlavné skutkové otázky v smysle obžaloby, ktoré mali byť základom posúdenia, či obžalovaný usmrtili poškodeného O. I. v úmysle predpokladanom v § 279 tr. zák. (3. hlavná právna otázka každej skupiny), ďalej skutkové otázky, ktoré mali byť základom pre rozhodnutie porotcov, či obžalovaný pojal úmysel usmrtiť poškodeného vo veľkom rozčulení (4. a 5. otázky každej skupiny), prípadne či obžalovaný J. K. spáchal inkriminovaný čin v oprávnenej obrane alebo v omluviteľnom prekročení oprávnenej obrany (6.—8. otázky II. skupiny). Na tieto otázky porotcovia vôbec nehlasovali, a to následkom poučenia, že majú o nich hlasovať len vtedy, keď dali na 1. hlavnú skutkovú otázku aspoň 5 hlasmi zápornú odpoveď. Toto poučenie je mylné a v dôsledku toho položením týchto otázok boli porušené ustanovenia §§ 3—11 por. nov. Otázka, či osoba obžalovaná zo zločinu úmyselného zabitia podľa § 279 tr. zák. spáchala čin vo veľkom rozčulení podľa § 281 tr. zák., je otázkou v e d ľ a j š o u, lebo smeruje v podstate k tomu, či čin obžalovaného — vykazujúci inak náležitosti skutkovej podstaty zločinu uvedeného v § 279 tr. zák. — má byť následkom veľkého rozčulenia páchatel'ovho — tedy následkom okolnosti verejnou listinou nedokázanej — trestaný podľa miernejšej sadzby § 281 tr. zák. (§ 9, odst. I. por. nov.). Rovnako otázka, či obžalovaný jednal v oprávnenej obrane, prípadne v omluviteľnom prekročení oprávnenej obrany, je otázkou v e d ľ a j š o u (§ 9-I. por. nov.).

Už z pojmu vedľajšej otázky plynie, že môže — v prípade, že bola právom položená, musí — byť zodpovedená vtedy, keď hlavná otázka, ktorú dopĺňa, bola zodpovedená kladne. Preto poučenie súdu, že otázky 2., 4. a 5. všetkých skupín a otázky 6.—8. skupiny II. majú sa zodpovedať len v prípade záporného zodpovedania 1. hlavnej skutkovej otázky, bolo mylné a v dôsledku tohoto poučenia je odpoveď porotcov neúplná. Postup kladenia otázok mal byť v súdenom prípade taký, aby porotcovia postupne uvažovali o tom, či príslušný obžalovaný vykonal čin, ktorý smeroval k tomu, aby poškodený bol usmrtený, v prípade kladnom, či jeho jednanie malo tiež skutočne za následok smrť poškodeného, tedy či jednanie obžalovaného je v príčinnej súvislosti so smrťou poškodeného, v prípade kladnom ďalej, či sa pred činom obžalovaného vyskytli také okolnosti, ktoré vyžadujú aj úvahu o tom, či obžalovaný nejednal vo veľkom rozčulení, prípadne v oprávnenej obrane. Že postup kladenia otázok porotným súdom bol mylný, prípadne, že poučenie po-

rotcom v osnove otázok nebolo správne, plyní z tej úvahy, že ani v prípade pravdivosti skutkového stavu uvedeného v 1. hlavných skutkových otázkach nebolo vylúčené, že pred činom obžalovaných vznikla hádka, »v priebehu ktorej O. I. sa zahnal na jedného zo spoločníkov a matku obžalovanej A. S. (prípadne obžalovaných J. K. a Jozefa K.) sekerou, ba matku obžalovanej aj na zem strčil«. Ďalej je to zrejmé aj z toho, že podľa osnovy otázok boli porotcovia otázani, či obžalovaná A. S. jednala tak, ako bolo uvedené v 1. skutkovej otázke I. skupiny, a že v prípade, že by vyslovili, že okolnosti tieto nie sú pravdivé, mali sa odpoveďou na 2. skutkovú otázku osvedčiť, či je pravda, že obžalovaná po hádke a násilnom vystúpení O. I. »spáchala čin v 1. otázke opísaný«, hoci by zápornou odpoveďou na 1. skutkovú otázku boli vyslovili, že čin ten nespáchala. Vadnosť osnovy otázok plyní aj z tej úvahy, že v prípade záporného zodpovedania prvých skutkových otázok a kladného zodpovedania druhých skutkových otázok bol by tu rozpor vo výpovediach porotcov, lebo otázky tie obsahujú niektoré okolnosti shodné, takže by tie isté okolnosti boli raz uznané za nepravdivé — nestavšie sa — druhý raz však zistené ako skutočnosť. Ponevác podľa ustanovenia § 3, odst. 1. por. nov. majú byť otázky kladené tak, aby porotcovia mohli na ne odpovedať len slovom »áno« alebo »nie«, treba otázky osnovať tak, aby medzi odpoveďou porotcov na jednotlivé otázky nebol rozpor. Toho možno docieľiť snadno vhodným rozdelením skutkových otázok podľa § 4, odst. II. por. nov. tak, aby sa tá istá okolnosť nevyskytovala vo dvoch otázkach, ktoré môžu byť rôzne zodpovedané. Vadným položením vedľajších otázok bol tu zavinený dôvod zmätku podľa § 29, č. 4 por. nov., ktorého treba si tu všimnúť z úradnej povinnosti v smysle predposledného odst. cit. §u, ponevác zmätok bol na ujmu obžalovaných. Preto najvyšší súd zrušil podľa 1. odst. § 34 por. nov. celý napadnutý rozsudok a nariadil nové pojednávanie a rozhodnutie.

Čís. 4942.

I když obžalovaný znal program a cíle NSDAP., pokud se týkají územní celistvosti ČSR., nemusejí jeho styky s onou stranou býti přípravou úkladů o republiku ve smyslu § 2, nýbrž mohou spadatí jen pod ustanovení § 17 čís. 1 zák. na och. rep., je-li zjištěno, že obsahem a účelem styků těch nebylo právě uskutečnění oněch cílů strany.

(Rozh. ze dne 7. března 1934, Zm I 1138/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 16. října 1933, pokud jím byl obžalovaný, byv obžalován pro zločin přípravy úkladů o republiku podle § 2 zák. na ochr. rep., uznán vinným toliko přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 čís. 1 téhož zákona.

Z d ů v o d ů:

S hlediska čís. 10 § 281 tr. ř. vytýká stížnost, že zjištěné jednání obžalovaného bylo prvním soudem nesprávně posouzeno za přečin po-